

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST**

Broj: 0405-4205/1

Podgorica, 18.07.2025. godine

**OTVORENI KONSULTATIVNI PROCES POVODOM PRIPREME
ANALIZE KVALITETA PRUŽANJA UNIVERZALNIH USLUGA**

Pravni osnov za izradu Analize kvaliteta pružanja univerzalnih usluga

Pravni osnov za izradu Analize kvaliteta pružanja univerzalnih usluga sadržan je u članu 47 Zakona o elektronskim komunikacijama („Službeni list CG", broj 100/24) (u daljem tekstu: Zakon).

Članom 222 stav 1 Zakona predviđeno je da će se propisi za sprovođenje tog zakona donijeti u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Agencija u pripremi akata koji mogu imati značajan uticaj na tržište elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, odnosno upravljanje ograničenim resursima, shodno članu 206 stav 1 Zakona, sprovodi javne konsultacije.

Javne konsultacije povodom pripreme Analize kvaliteta pružanja univerzalne usluge se sprovode u skladu sa Uputstvom o vođenju otvorenog konsultativnog procesa u sektoru elektronskih komunikacija i poštanskih usluga broj 0902-1956/1 od 09.04.2025. godine.

Aktivnosti na izradi Analize kvaliteta pružanja univerzalnih usluga

U skladu sa članom 47 Zakona, Agencija donosi Analizu kvaliteta pružanja univerzalne usluge.

Priprema Nacrta Analize pružanja univerzalnih usluga obuhvatila je:

- Analizu relevantnih propisa:
 - Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni list CG", broj 100/24),
 - Direktiva (EU) 2018/1972 evropskog parlamenta i savjeta od 11. decembra 2018. godine, takozvana EECC Direktiva,
 - BEREC Report on Member States' best practices to support the defining of adequate broadband internet access service (BoR (24) 40).
- Analizu iskustva i regulatornih rješenja iz zemalja u okruženju i zemalja članica EU u vezi sa pruženjem univerzalne usluge.

Obrazloženje predloženih stavova u nacrtu Analize kvaliteta pružanja univerzalnih usluga:

- **U Poglavlju 2. Opseg univerzalne usluge u elektronskim komunikacijama u Crnoj Gori zaključeno je sljedeće:**

Zaključak 1. I pored napretka, postoji potreba za regulatornom intervencijom kako bi se omogućio jednak pristup internetu za sve građane. Stoga se smatra opravdanim da Agencija kroz izbor operatora univerzalne usluge omogući minimalni nivo dostupnosti širokopojasnog interneta u područjima gdje komercijalni interes izostaje. Time bi se smanjio digitalni jaz i unaprijedila ukupna dostupnost elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori.

Zaključak 2: Minimalnu brzinu preuzimanja podataka za uslugu odgovarajućeg širokopojasnog pristupa u Crnoj Gori treba povećati na najmanje 10 Mb/s, kako bi se omogućila puna socijalna i digitalna uključenost korisnika, u skladu sa tehničkim i tržišnim razvojem, kao i zakonskim zahtjevima.

Zaključak 3: Na osnovu analize o korišćenim brzinama u maloprodajnim paketima u Crnoj Gori, analizi o korišćenom mjesečnom internet saobraćaju u fiksnoj mreži u Crnoj Gori kao i analizi potreba korisnika i tržišnih trendova u Evropi, Agencija smatra da je opravdano da minimalna brzina širokopojasnog pristupa u okviru univerzalne usluge bude najmanje 10Mb/s za preuzimanje podataka (download) i brzina slanja (upload) podataka od najmanje 1 Mb/s, uz količinu internet saobraćaja od minimum 100 GB, kako bi se obezbijedila puna digitalna uključenost i nesmetano korišćenje osnovnih internet servisa (od e-uprave i obrazovanja do komunikacije i informisanja) tokom čitavog mjeseca, čak i uz istovremeno korišćenje od strane više članova domaćinstva.

Zaključak 4: Na osnovu pregleda dostupnosti pružanja usluga na nivou opština, Agencija je identifikovala ukupno 23 opštine kao odgovarajuće geografske jedinice za procjenu dostupnosti univerzalne usluge. Uzimajući u obzir rezultate pregleda dostupnost pružanja usluga na nivou opština, stepen razvijenosti infrastrukturne mreže po opštinama i tržišnu snagu operatora, Agencija je definisala uslov prema kojem će odrediti operatora univerzalne usluge u geografskim jedinicama tj operator koji ima pokrivenost domaćinstava infrastrukturom (fiksna mreža) više od 50%, a koji ima prihod veći od 2% od ukupnih prihoda na tržištu elektronskih komunikacija u Crnoj Gori, može biti određen za operatora univerzalne usluge. Opštine za koje važi ovaj uslov su: Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Danilovgrad, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Plav, Pljevlja, Podgorica, Rožaje, Tivat, Ulcinj i Žabljak. Međutim, imajući u vidu specifične geografske i demografske uslove opština: Šavnik, Andrijevica, Plužine i Petnjica, u kojima je pokrivenost domaćinstava širokopojasnim pristupom svih operatora manja od 50%, Agencija je definisala uslov da svi operatori koji pružaju usluge u ovim opštinama mogu biti određeni za operatore univerzalne usluge.

Zaključak 5: Uzimajući u obzir da je, prema međunarodno prihvaćenim standardima maksimalna pristupačna cijena za uslugu širokopojasnog pristupa internetu definisana na nivou od 2% mjesečnog bruto nacionalnog dohotka po stanovniku, što u slučaju Crne Gore iznosi 18,51 € (sa PDV-om), može se konstatovati da se značajan broj komercijalno dostupnih ponuda nalazi unutar ovog praga. Dodatno, Agencija zaključuje da bi pristupačna cijena za univerzalnu uslugu (uslugu širokopojasnog pristupa internetu + uslugu govorne komunikacije) u Crnoj Gori trebala da iznosi ne više od 22,56 € (sa PDV-om). Može se zaključiti da postojanje univerzalne

usluge u okviru propisanih cijena ne narušava tržišnu konkurenciju, budući da se iste nalazi u okviru raspona komercijalno dostupnih ponuda operatora. Time se obezbjeđuje zaštita korisnika koji nemaju pristup tržišnim opcijama, bez istovremenog narušavanja ravnoteže i dinamike konkurencije na tržištu elektronskih komunikacija u Crnoj Gori.

- **U Poglavlju 3. Kvalitet pružanja univerzalne usluge** analizira se kvalitet pružanja univerzalne usluge u Crnoj Gori, fokusirajući se na dostupnost, pouzdanost i korisničku podršku.
- **U Poglavlju 4. Zaključak** donijet je ključni zaključak Analize kvaliteta i to - postoji opravdana potreba za raspisivanjem javnog konkursa za izbor operatora univerzalne usluge za naredni trogodišnji period.

Dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija

Komentari, mišljenja i sugestije, povodom objavljenog konsultativnog dokumenta dostavljaju se na jedan od sljedećih načina:

- putem elektronske pošte na adresu: ekip@ekip.me;
- putem elektronske pošte na adresu ismet.kolarevic@ekip.me, telefon 020/406-728 i
- putem elektronske pošte na adresu milena.ivanovic@ekip.me, telefon 020/406-737.
- putem pošte ili ličnom dostavom na adresu: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Bul. Džordža Vašingtona 56, 81000 Podgorica,

sa naznakom: „Za otvoreni konsultativni proces povodom pripreme nacrtu Analize kvaliteta pružanja univerzalnih usluga“.

Transparentnost otvorenog konsultativnog procesa

Dokument koji je predmet javnih konsultacija, prispjeli komentari, mišljenja i sugestije na isti, a koji prispiju u za to predviđenom roku, kao i odgovori i stavovi Agencije na prispjele komentare, mišljenja i sugestije od zainteresovanih subjekata, će se arhivirati i učiniti dostupnim objavljivanjem na web sajtu Agencije na adresi www.ekip.me.

Povjerljivost informacija

Zainteresovani subjekat koji ne želi da određeni podaci i dokumentacija koji se uz komentare dostavljaju Agenciji budu objavljeni, jer isti predstavljaju poslovnu tajnu, obavezan je da to jasno navede, uz obrazloženje, u dokumentaciji koju dostavlja Agenciji. S tim u vezi, potrebno je da se sve povjerljive informacije i podaci dostave u posebnom aneksu, tako da komentari i ostatak dokumentacije može biti dostupan javnosti.

U slučaju kada zainteresovani subjekat samo naznači koji se podaci smatraju poslovnom tajnom, a ne dostavi primjerak dokumentacije pripremljen na način naveden u prethodnom stavu, Agencija će odrediti rok u kojem je zainteresovani subjekat dužan da dostavi primjerak dokumentacije u zahtijevanom formatu. Ako zainteresovani subjekt ne postupi u skladu sa navedenim instrukcijama, Agencija će smatrati da dostavljena dokumentacija ne sadrži poslovnu tajnu.

Agencija će sa podacima koji su povjerljivi postupati na način kojim se obezbjeđuje njihova povjerljivost. Ako su informacije i podaci označeni kao povjerljivi suprotno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka, zaštita podataka o ličnosti i zaštita neobjavljenih podataka, Agencija ih neće smatrati povjerljivim.

Rokovi za obavljanje konsultativnog procesa

Javne konsultacije će se sprovesti po fazama i u rokovima datim u narednoj tabeli.

	Faza javnih konsultacija	Vrijeme trajanja
I	Dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija na nacrt Analize kvaliteta pružanja univerzalne usluge	21 dan od dana početka konsultativnog procesa
II	Razmatranje prispjelih komentara, mišljenja i sugestija i objavljivanje odgovora i stavova Agencije	Do 30 dana od dana završetka prethodne faze
III	Usvajanje Analize kvaliteta pružanja univerzalne usluge	Do 30 dana od dana završetka prethodne faze

Direktorica
Marija Konjević
Marija Konjević